

①

AVROM SILVER JCA

20 TAMUZ 5778 3-718

R. GOLD

PINCHAS

יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל-הָר הָעֵבְרִים הַזֶּה וּרְאֵה
 יג אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל; וּרְאִיתָהּ אַתָּה
 וְנֹאסַפְתָּ אֶל-עַמִּידָה גַם-אַתָּה כַּאֲשֶׁר נֹאסַף אַהֲרֹן אַחִידָה:
 יד כַּאֲשֶׁר מֵרִיתָם פִּי בַּמִּדְבָּר-צֶן בְּמִרְיַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי
 טו בַּמַּיִם לְעִינֵיהֶם הֵם מִי־מִרְיַת קֹדֶשׁ מִדְּבָר-צֶן; וַיִּדְבֹּר
 טז מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה לֵאמֹר: יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל-
 יז בָּשָׂר אִישׁ עַל-הָעֵדָה: אֲשֶׁר-יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא
 יח לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת
 יח יְהוָה כִּצָּאֵן אֲשֶׁר אֵין-לָהֶם רֹעֶה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
 קח-לָךְ אֶת-יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נֹון אִישׁ אֲשֶׁר-רוּחַ בּוֹ וְסִמַּכְתָּ
 יט אֶת-יָדְךָ עָלָיו: וְהֶעֱמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֲלֻעֹר הַכֹּהֵן
 כ וּלְפָנֶי כָל-הָעֵדָה וְצִוִּיתָהּ אֹתוֹ לְעִינֵיהֶם: וְנָתַתָּה מִהוֹדָה

God Shows Moses the Land 12 *HASHEM said to Moses, "Go up to this mountain of Abarim and see the Land that I have given to the Children of Israel. 13 You shall see it and you shall be gathered unto your people, you, too, as Aaron your brother was gathered in; 14 because you rebelled against My word in the Wilderness of Zin, in the assembly's strife, to sanctify Me at the water before their eyes. They were the waters of strife at Kadesh, in the Wilderness of Zin."*

Moses Asks for a Successor 15 *Moses spoke to HASHEM, saying, 16 "May HASHEM, God of the spirits of all flesh, appoint a man over the assembly, 17 who shall go out before them and come in before them, who shall take them out and bring them in; and let the assembly of HASHEM not be like sheep that have no shepherd."*

18 *HASHEM said to Moses, "Take to yourself Joshua son of Nun, a man in whom there is spirit, and lean your hand upon him. 19 You shall stand him before Elazar the Kohen and before the entire assembly, and command him before their eyes. 20 You shall place some of your majesty*

②

יג וּרְאִיתָהּ אַתָּה וְנֹאסַפְתָּ אֶל עַמִּידָה גַם אַתָּה כַּאֲשֶׁר נֹאסַף אַהֲרֹן אַחִידָה:
 וּרְאִיתָהּ. כְּתוּב בָּהּ, מִלְמַד שֶׁהִרְאָהוּ כָל הָאָרֶץ הַמַּעֲרֹת וְהַמַּחֲלֹת וְאוֹצְרוֹת כֶּסֶף וְזָהָב
 שְׁבָה (סְפָרִי) 32.

BAAL
HATUMM

32. פסוק יב עלה ראש הפסגה מגיד הכתוב
 שהראה למשה את הרחוק כקרוב את שאין גלוי
 כגלוי את כל הקרוי ארץ ישראל שני ויראהו ה' את
 כל הארץ וגו'. ויאמר ה' אליו זאת הארץ. ר' עקיבא
 אומר מגיד הכתוב שהראהו המקום למשה את כל
 חדרי ארץ ישראל כשלחן ערוך. ובפ"י הרוקח עה"ת
 הוסיף: וראיתה לית מלא להודיע(ו) יותר ראה משה
 בארץ ממה שהילך יהושע ברגליו ע"כ.

(יג) וראיתה אותה ונאספת. בכל התורה כל וראית חסר ה"א וכאן ה"א בסוף התיבה עפ"י המסורה ובעה"ט אמר בזה לפ דרכו; ולדעתי נכון הוא מאד הכלל שבידי כי בכל פעל הנעשה בחפץ וברצון תתחבר בו הה"א (עמ"ש באחרי מות בבקרבם), לכן בראיי זו שמיתת משה תלוי בה ומטבע האדם להתעצב בדבר המקרב מיתתו, לכן בא אליו הצווי, לעשות פעולת ראיי זו בחפץ ורצון גמור, ולזה נתלה הה"א בסוף תיבותא; ובד"ז יובן לנו שאמר (לקמן פ' י"ט) וצויתה אותו לעיניהם, ונתתה מהודך, שבאו שני הפעלים וצויתה ונתתה בה"א בסוף התיבה עפ"י המסורה, כי בעשיית פעולת אלה שתשקע בהם שמשו להזריח שמשו של יהושע, הוא מן הטבע להתעצב בם, לכן אמר בפעולתם בה"א תלוי בסופה, לעוררו לפעול אותם בחפץ וברצון. ומה מתקו בזה דרו"ל בספרי, בפ' ויצוהו כאשר דבר ה' ביד משה, מה צוה הקב"ה את משה בשמחה כך צוה משה ליהושע בשמחה, ע"כ. ראה עומק דעת דרו"ל בדרכי הלשון שהבינו פעל וצויתה ונתתה לפעולה הנעשית בשמחה, מסבת תוספת הה"א, עמ"ש בויגש ואתה צויתה זאת עשו.

לפ' מט וראה את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל לאחוזתה.

ובפרשת פנחס (כו, יב) אמר לו: "עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ אשר נתתי לבני ישראל". והענין¹, כי כמו שאמרו דרו"ל פרק המוכר פירות (בבא בתרא ק, א) דאמר ליה לאברהם (בראשית יג, יז) "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה"... כדי שתהא נוחה לכבוש לבני בניו (עכ"ל²). וזה כל אחד לפי מעלתו, אברהם במה שהתהלך לפניו³ — כי היה ממרחק מקצות הארץ רחוק מידיעת השי"ת, ונתגדל ונתחזק בחכמת לבבו להכיר מציאותו יתברך, והלך לקרב עצמו להשם, ובהליכתו פרסם אמונתו והקריא בריות להשי"ת, כמו שנאמר (שם פסוק ד) "ויקרא שם אברם בשם ה'". לכן היה בכח הליכתו לכבוש הארץ ולהפיל צבא השמים ממעל, ולכבוש העמים אשר יהיו רק קמחא טחינא. וכן במשה⁴ במה שנתגדל בהתגלות כבוד השי"ת להמון עם כולו, וענן כבודו היה חופף עליהם מ' שנה, ובזה חיזק מוסדות האמונה, לכן היה בכח ראות עיניו לגרום שתהא נכבשת הארץ לפני בני ישראל. וזה שאמר (דברים ג, כט) "והוא ינחיל אותם את הארץ אשר תראה" — שכבר כבשה משה בראות עיניו יותר מה שכבשו יהושע וישראל במלחמותיהם. ולכן כיבוש הארץ היה: — האחת מה שכבשו עולי מצרים, והאחת מה שכבשו עולי בבל⁵. והנה ידוע דמה שכבשו עולי בבל הלא נשארה קדושתה, דקדושה שניה קידשה לעתיד לבא⁷, ומה שכבשו עולי מצרים לא קידשה לעתיד לבא. ולזה אמר שם (במדבר כו, יב) "וראה את הארץ אשר נתתי לבני ישראל". אבל כאן אמר "וראה את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל לאחוזתה" — זהו מה שכבשו עולי בבל, שקדושה לעולם, וכ"אחוזתה" שאין לה הפסק ואינה נמכרת לעולם, כי ראות עיניו של משה חילקה את הארץ באופן הכיבוש במה שתהיה לבני ישראל לאחוזתה, ובמה שיופסק⁸ בחורבן בית ראשון.

פרשת ואתחנן

(5)

וְאַתְּחַנֵּן אֶל־יְהוָה בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר: אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה
הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת־עֲבֹדְךָ אֶת־גְּדֹלְךָ וְאֶת־יָדְךָ
הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי־אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה
כַּח כְּמַעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֹתֶיךָ: אֶעֱבֹר־נָא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הַהוּא הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבֵּנוּ:
כֹּה וַיַּתְעֲבֹר יְהוָה בִּי לִמְעַנֶּכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלַי וַיֹּאמֶר יְהוָה
כֹּה אֵלַי רַב־לָךְ אֶל־תּוֹסֵף דִּבֵּר אֵלַי עוֹד בְּדִבְרֵי הַזֶּה: עֲלֶה
רֹאשׁ הַפְּסָגָה וְשֵׂא עֵינֶיךָ יְמִינְךָ וְצִפְנֶיךָ וְתִימְנֶה וּמִזְרָחָהּ
כַּח וְרָאֵה בְּעֵינֶיךָ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: וְצִוּ אֶת־
יְהוֹשֻׁעַ וְחִזְקוּהוּ וְאַמְצָהוּ כִּי־הוּא יַעֲבֹר לִפְנֵי הָעָם הַזֶּה
כַּח וְהוּא יִנְחִיל אוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְאֶה: וְנֹשֵׁב בְּגִיא
מִוֶּלֶת בֵּית פְּעוֹר:

PARASHAS VA'ESCHANAN

Moses ²³ *Implored HASHEM at that time, saying, ²⁴ "My Lord, HASHEM/ELOHIM, you have begun to show Your servant Your greatness and Your strong hand, for what power is there in heaven or on the earth that can perform according to Your deeds and according to Your mighty acts? ²⁵ Let me now cross and see the good Land that is on the other side of the Jordan, good mountain and the Lebanon."*

²⁶ But HASHEM became angry with me because of you, and He did not listen to me; HASHEM said to me, "It is too much for you! Do not continue to speak to Me further about this matter."

²⁷ Ascend to the top of the cliff and raise your eyes westward, northward, southward, and eastward, and see with your eyes, for you shall not cross this Jordan. ²⁸ But you shall command Joshua, and strengthen him and give him resolve, for he shall cross before the people and shall cause them to inherit the Land that you will see."

²⁹ So we remained in the valley, opposite Beth-peor.

END of HAZZINU וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר: עֲלֶה

(6)

אֶל־הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה הֶרֶם נִבּוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר
עַל־פְּנֵי יֶרֶחוֹ וְרָאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְאִחֻזָּה: וּמֵת בְּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלֶה שָׁמָּה
וְהָאֶסְפָּה אֶל־עַמִּיךָ כְּאֲשֶׁר־מָת אֶהֱרֹן אֲחִיךָ בְּהָר הַהוּא
וַיֹּאסֶף אֶל־עַמִּי: עַל־אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמִי־מְרִיבַת קֹדֶשׁ מִדְּבַר־צֶן עַל־אֲשֶׁר לֹא־
נִבִּיתִי אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי מִנִּגַּד תִּרְאֶה אֶת־
הָאָרֶץ וְשָׂמָּה לֹא תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל: נִ"ב פְּסוּקִים. כ"ב סִימָן.

God's ⁴⁸ *HASHEM spoke to Moses on that very day, saying, ⁴⁹ "Ascend to this mount of Abarim, Mount Nebo, which is in the land of Moab, which is before Jericho, and see the Land of Canaan that I give to the Children of Israel as an inheritance, ⁵⁰ and die on the mountain where you will ascend, and be gathered to your people, as Aaron your brother died on Mount Hor, and was gathered to his people, ⁵¹ because you trespassed against Me among the Children of Israel at the waters of Meribath-kadesh, in the wilderness of Zin; because you did not sanctify Me among the Children of Israel. ⁵² For from a distance shall you see the Land, but you shall not enter there, into the Land that I give to the Children of Israel."*

7

END of
TORAH

ויצל

משה מערבת מואב אל-הר נבו ראש הפסגה אשר
על-פני ירחו ויראהו יהוה את-כל-הארץ את-
הגלעד עד-דן: ואת כל-נפתלי ואת-ארץ אפרים
ומנשה ואת כל-ארץ יהודה עד הים האחרון: ואת-
הנגב ואת-הכפר בקעת ירחו עיר התמרים עד-צער:
וילאמר יהוה אליו ואת הארץ אשר נשבעתי לאבותיך
ליצחק וליעקב לאמר לזרעה אתננה הראיתיך בעיניך
ושמה לא תעבר: וימת שם משה עבד-יהוה בארץ
מואב על-פי יהוה: ויקבר אתו בני בארץ מואב מול בית
פעור ולא ידע איש את-קברתו עד היום הזה: ומשה בן-

34

Death
of Moses

¹ Moses ascended from the plains of Moab, to Mount Nebo, to the summit of the cliff that faces Jericho, and HASHEM showed him the entire Land: the Gilead as far as Dan; ² all of Naphtali, and the land of Ephraim and Manasseh; the entire land of Judah as far as the western sea; ³ the Negev and the Plain — the valley of Jericho, city of date palms — as far as Zoar.

⁴ And HASHEM said to him, "This is the land which I swore to Abraham, to Isaac, and to Jacob, saying, 'I will give it to your offspring.' I have let you see it with your own eyes, but you shall not cross over to there."

⁵ So Moses, servant of HASHEM, died there, in the land of Moab, by the mouth of HASHEM.

⁶ He buried him in the depression, in the land of Moab, opposite Beth-peor, and no one knows his burial place to this day. ⁷ Moses was one hundred and twenty years old when he died; his eye had not dimmed, and his vigor had not diminished. ⁸ The Children of Israel bewailed Moses in the plains of Moab for thirty days; then the days of tearful mourning for Moses ended.

8

9

VILNA GAON

AURUM- CONQUEST-VAETCHANAN
YITZCHOK- SETTLEMENT-HAAZINU
YAAKOV - BOTH - VZOT HABRACHA

RAMBAM

יד כל-מקום שלא נעשה בכל-אלו וכסדר הזה - אין קדוש
גמור יי: וזה שעשה עזרא יי שמי תודות - ופרון הוא שעשה יי,
לא במעשיו ונתקדש המקום שלא היה שם לא מלך ולא אורים
ותומים יי. ובמה נתקדשה? בקדשה ראשונה שקדשה שלמה, שהוא
קדש העזרה וירושלם לשעתו וקדשן לעתיד לבוא יי.
טו לפיכך - מקריבין הקרבנות כלם אף-על-פי שאין שם
בית בנוי יי, ואוכלין קדשי קדשים בכל-העזרה אף-על-פי
שהיא חרבה ואינה מקפת במחיצה, ואוכלין קדשים קלים ומעשר
שני בכל-ירושלם אף-על-פי שאין שם חומות - שהקדשה
הראשונה יי קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא.

טז ולמה אני אומר במקדש וירושלם קדשה ראשונה קדשה

לעתיד לבוא ובקדשת שאר ארץ-ישראל לענין שביעית
ומעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא יי לפי שקדשת
המקדש וירושלם מפני השכינה - ושכינה אינה בטלה יי, וחרו
הוא אומר: ונחשמות את-מקדשיכם (ויקרא כו, יא) ואמרו חכמים יי:
אף-על-פי ששמומין יי, בקדשתן הם עומדים; אבל חייב הארץ
בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים יי, וכיון
שזלקה הארץ מידיהם בטל הכבוש ונפטרה מן-התורה ממעשרות
ומשביעית שהרי אינה מן-ארץ ישראל יי. וכיון שעלה עזרא
וקדשה, לא קדשה בכבוש אלא בחזקה שהחזיקו בה יי. ולפיכך
כל-מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדשת עזרא השניה
הוא מקדש היום, ואף-על-פי שזלקה הארץ ממנו יי, וחיב
בשביעית ובמעשרות על הדרך שבארנו בהלכות תרומה יי.